

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af bekendtgørelse om en energipark ved Bølåvej i Aabenraa Kommune

Baggrund

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i samarbejde med relevante statslige myndigheder, landets kommuner og VE-branchen identificeret en række potentielle arealer til energiparker rundt om i Danmark. Det er arealer, der er indmeldt af kommuner og virksomheder. Energiparkerne udpeges i bekendtgørelser med ophæng i Lov om statsligt udpegede energiparker (Lov nr. 614 af 11. juni 2024). Et af de potentielle arealer ligger ved Bølåvej i Aabenraa Kommune, og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har gennemført en miljøvurderingsproces med henblik på at udstede et udkast til bekendtgørelse til at udpege arealet til en energipark. Miljøvurderingen er gennemført, idet udkast til bekendtgørelse fastlægger rammer for projekter, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 3a.

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Bølåvej i Aabenraa Kommune fastsætter, at et areal ved Bølåvej er en energipark, og at den er udpeget med henblik på at fremme opstilling af solcelleanlæg. Området udgør samlet cirka 449 hektar, og arealerne benyttes i dag overvejende til landbrug og drift af vindmøller.

Med baggrund i lov om statsligt udpegede energiparker skaber udkast til bekendtgørelse bedre rammer for etablering af en solcellepark i området. Konkret medfører udpegningen af et område som energipark en række lempelser af krav fra gældende lovgivning.

I henhold til miljøvurderingslovens § 13 stk. 2 (LBK nr. 4 af 3. januar 2023) skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse for:

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

De fire punkter behandles i det nedenstående.

Integration af miljøhensyn i bekendtgørelsen

Det er Plan- og Landdistriktsstyrelsens (herefter PLST) vurdering, at udarbejdelsen af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af udkast til bekendtgørelse for en energipark ved Bølåvej har medvirket til, at relevante miljømæssige forhold er blevet afklaret tilstrækkeligt i løbet af processen, samt at miljørapportens konklusioner har bidraget til at sikre, at udkast til bekendtgørelse ikke taler afgørende i mod nationale interesser.

Miljørapporten har vurderet sandsynlige miljøpåvirkninger ved realisering af udkast til bekendtgørelse ud fra et detaljeringsniveau, der modsvarer bekendtgørelsens detaljeringsniveau. Udkast til bekendtgørelse indeholder ikke bestemmelser om placering, type, højde, ydre fremtræden, mv. af solcelleanlæg eller om adgang, hegn, korridorer eller andre bestemmelser om området. Disse forhold fastlægges i den efterfølgende kommunale planlægning eller i den konkrete projektudvikling. Miljørapporten af udkast til bekendtgørelse er derfor foretaget på et overordnet niveau ud fra eksisterende viden.

Miljørapportens vurderinger afspejler, at det udpegede areal ved Bølåvej grundlæggende fra et fagligt perspektiv er et velegnet sted at etablere en energipark, og at realiseringen af en energipark ved Bølåvej vil bidrage til en fremgang i vedvarende energiproduktion i Aabenraa Kommune. Miljørapporten viser, at der er en række sandsynlige negative påvirkninger, som blandt andet vil afhænge af den konkrete energiparks udformning, placering og størrelse. Det er især landskab, natur, materielle goder og befolkning, som sandsynligvis vil blive påvirket negativt. Det fulde overblik er vist i tabel 1.

Når der i den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling fastlægges mere konkrete rammer og detaljer om energiparken, vil der være krav om mere detaljerede miljøvurderinger. I den sammenhæng kan det vise sig, at vurderinger af miljøpåvirkninger fra energiparken vil indebære en anden vurdering af væsentlighed, som følge af de mere konkrete detaljer og viden senere i processen. Miljørapporten for udkast til bekendtgørelse udelukker ikke, at der senere i processen kan vise sig at være sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger.

Miljøparameter	Sandsynlig påvirkning
Landskab	
Ændring af landskabets karakter	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Kulturarv	
Værdifuldt kulturmiljø	Ikke-væsentlig, begrænset negativ
Jordarealer	
Påvirkning af jordens karakter	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Jordbund	
Påvirkning af jordens karakter	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Klima	
Klimapåvirkning	Væsentlig positiv
Vand	
Reducereret tilførsel af pesticider og næringstilførsel til målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Reducereret tilførsel af pesticider og næringstilførsel til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*

Risiko for afsmittning af miljøfarlige forurenende stoffer til målsatte vandløb.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmittning af miljøfarlige forurenende stoffer til målsatte søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmittning af miljøfarlige forurenende stoffer til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmittning af PFAS til målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmittning af PFAS til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning ved reduceret fordampningsevne for målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning ved reduceret fordampningsevne for grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning af grundvand ved spild og uheld	Ikke-væsentlig*
Biologisk mangfoldighed	
Påvirkning af Natura 2000-områder	Ikke-væsentlig**
Påvirkning af bilag IV-arter	Ikke-væsentlig**
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved anlægsstøj	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved trafik og gravearbejde	Ikke-væsentlig, begrænset negativ
Påvirkning af beskyttede naturtyper ved midlertidig grundvandssænkning	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af øvrige rødlistede og frede arter på grund af menneskeskabte strukturer	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af økologiske forbindelser	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Påvirkning af øvrige rødlistede og frede arter ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Påvirkning af beskyttede naturtyper ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Materielle goder	
Ejendomme	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Luftfart	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Befolkning	
Rekreative forhold	Ikke-væsentlig, begrænset negativ
Gener for naboer (lys og refleksioner)	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Menneskers sundhed	
Påvirkning af stressniveau fra støj	Ikke-væsentlig, begrænset negativ

Tabel 1. Oversigt over bekendtgørelsens sandsynlige påvirkninger på de enkelte miljøemner.

* markerer, at væsentlighedsvurderingen er udført ud fra Vandrammedirektivets vurderingsparametre, mens ** markerer, at væsentlighedsvurderingen er udført ud fra Habitatdirektivets vurderingsparametre.

Vurderingen af bekendtgørelsens påvirkninger omfatter vurdering af kumulative påvirkninger, og det er især realiseringen af andre energiparker i området, som kan have en kumulativ virkning med energiparken ved Bøllåvej. De kumulative påvirkninger af miljøemner er medtaget i vurderingen af miljøemner vist i tabel 1.

Behandling af miljørapporten og udtalelser fra offentlighedsfasen

Miljørapportens konklusioner og udtalelser fra offentlighedsfasen har indgået i udarbejdelsen af de endelige formuleringer af udkast til bekendtgørelse. Høringssvar relateret til udkast til bekendtgørelse er behandlet i et særskilt høringsnotat, som er tilgængelig på høringsportalen.dk. I det følgende gennemgås de høringssvar, som omhandler miljørapporten.

Energistyrelsen

Energistyrelsen bemærker, at eventuelle miljøkonsekvenser ved afsætning af strømmen med fordel kan beskrives i generelle termer i miljørapporten, mens de mere konkrete forhold omkring afsætning

undersøges, når projektet bliver mere konkret. Energistyrelsen anbefaler derfor, at miljørapporten inkluderer eller forholder sig til den eventuelle miljøpåvirkning i forbindelse med dette.

Plan og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at der ved afgrænsning af miljørapporten er taget stilling til, at afsætning af strømmen ikke medtages i miljørapporten, idet der på det overordnede niveau er for store usikkerheder tilknyttet til de tekniske forhold omkring størrelse og løsninger, og at det derfor ikke er muligt at gennemføre en vurdering. PLST er enig i, at afsætningen af strømmen skal undersøges i den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)

Høringssvaret fra SGAV indebærer en række vigtige opmærksomhedspunkter, som skal håndteres i den efterfølgende kommunale planlægning i takt med, at rammer og detaljer om det konkrete projekt fastlægges.

SGAV Vandmiljø påpeger, at miljørapportens data om vandforekomster ikke stemmer overens med de opdaterede vandområdeplaner. Her gør PLST opmærksom på, at de opdaterede oplysninger om vandområdeplaner er offentliggjort i december 2024 og dermed efter offentliggørelsen af miljørapporten på høringsportalen.dk den 14. november til den offentlige høring¹. De opdaterede oplysninger kan dermed ikke forventes indarbejdet i miljørapporten. I forbindelse med udarbejdelsen af den sammenfattende redegørelse er miljørapportens miljøvurderinger blevet genbesøgt ud fra de opdaterede data i vandområdeplanerne, og de opdaterede oplysninger om ændrede data giver ikke anledning til at ændre i konklusionerne på det overordnede niveau i denne miljørapport.

SGAV Vandmiljø påpeger, at miljørapporten ikke vurderer påvirkninger fra grundvandssænkning på målsatte vandløb. PLST bemærker, at det med det nuværende vidensniveau ikke er kendt, hvorvidt der skal udføres grundvandssænkning, hvor inden for udpegningen, og i hvilket omfang. Det er derfor ikke muligt på dette planlægningsniveau at afgøre, om der vil være direkte eller indirekte påvirkning af konkrete målsatte vandløb. Det er på det overordnede niveau vurderet, at det er muligt at realisere en energipark inden for udpegningen uden at hindre målopfyldelse eller at forringe tilstanden. PLST er enig med SGAV i, at påvirkningen af konkrete målsatte vandforekomster skal undersøges i den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling i takt med, at planlægningsmæssige rammer og detaljer om projektet fastlægges.

SGAV Vandmiljø påpeger, at området overlapper med et boringsnært beskyttelsesområde (BNBO) og et indsatsområde (IO), og at grundvandsforekomster kan påvirkes ved en realisering af en energipark i området. SGAV fremhæver, at det konkrete projekt kan planlægges, så der ikke er en risiko. PLST er enig i denne betragtning.

SGAV Vandmiljø påpeger, at eksisterende viden om PFAS fra solceller ikke kan anvendes til at konkludere, at solceller generelt ikke kan udgøre en risiko ift. forurening med PFAS. PLST er enig i denne betragtning og anfører, at miljøvurderingen er baseret på eksisterende viden, der på det overordnede niveau ikke giver anledning til at forvente en risiko med forurening med PFAS fra solceller. PFAS skal undersøges i den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling i takt med, at solcellekrav og valg af fabrikant fastlægges.

SGAV Vandmiljø henviser derudover til en række teksthæder forhold, som PLST har taget til efterretning. De handler blandt andet om formuleringer om kvalitetselementer i tilstandsvurderinger i miljørapporten. De teksthæder forhold er i forbindelse med den sammenfattende redegørelse gennemgået, og forholdene ændrer ikke ved miljørapportens konklusioner.

¹ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69368>

SGAV Natur understreger, det først er muligt at vurdere, om realiseringen af energiparken er i overensstemmelse med Danmarks forpligtelser iht. EU's naturdirektiver, når der forelægger et konkret projekt. SGAV Natur bemærker, at en del af de vurderinger, som skal laves, vil kræve en større viden om udbredelse og tilstedeværelse af arter, som ikke nødvendigvis er tilstede på nuværende tidspunkter og heller ikke nødvendigvis vil kunne findes i elektroniske databaser. Derfor vil det være vigtigt, at der i den efterfølgende planlægning for det konkrete projekt bliver vurderet på påvirkningen af bilag IV-arter, rødlistede arter og nationalt fredede arter med udgangspunkt i de konkrete forhold. PLST er enige i disse betragtninger.

SGAV Natur har derudover bemærkninger til de konkrete vurderinger, som PLST har taget til efterretning.

SGAV Åben land bemærker, at der ikke i miljørapporten er foretaget en vurdering af, hvor anlæg kan placeres i forhold til åbeskyttelseslinjen. PLST understreger, at et af formålene med lov om energiparker er at give videre adgang til at dispensere fra blandt andet åbeskyttelseslinjen til konkrete projekter med henblik på realisering af en udpeget energipark. På det overordnede niveau er det derfor ikke relevant at vurdere placering i forhold til den eksisterende åbeskyttelseslinje, og den vurdering skal i stedet foretages i den efterfølgende planlægning og projektudvikling.

Espoo - høring/Tyskland

Høringssvaret fra "Ministerium für Energiewende, Klimaschutz, Umwelt und Natur" i den nordtyske delstat Schleswig-Holstein bemærker, at blændingsgener og afskærmende vegetation vil blive taget i betragtning i den fremtidige kommunale planlægning. De nævner også, at en afstand på 200 meter fra solceller til beboelsesejendomme på den tyske grænse anses som nødvendig.

Høringssvaret fra "Landesplanung Schleswig-Holstein" har ingen indsigelser.

Høringssvaret fra "Kreis Schleswig-Flensburg" (Department of District Development, Building and Environment) bemærker, at der skal være opmærksomhed på infralyd fra vindmøller og koordinering mellem vindmølleprojekter på tværs af grænsen.

Høringssvaret fra "Amt Schafflund"² bemærker ligeledes behovet for koordinering af vindmølleprojekter på tværs af grænser. De peger desuden på behovet for fokus på at beskytte beboere på begge sider af grænsen og på potentielle påvirkninger af vindmøllerne som følge af turbulenser ved en tættere koncentration af vindmøller.

PLST tager de tyske høringssvar til efterretning og videregiver opmærksomhedspunkterne og høringssvarene til Aabenraa Kommune til brug for den videre kommunale planlægning. Der er endvidere indsat en bestemmelse om afstandskrav i bekendtgørelsen, jf. nærmere nedenfor.

Øvrige høringssvar

Derudover har Byggeskadefonden, Naviair, Haderslev Stift, Ankestyrelsen, DSB, Metroselskabet og Hovedstadens Letbane, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Erhvervsflyvningens Sammenslutning,

² Amt Schafflund omfatter seks kommuner i den nordlige del af Schafflund Amts område: Böxlund, Holt, Jardelund, Medelby, Osterby og Weesby, som ligger tættest på den tysk-danske grænse og dermed på den foreslåede energipark. Schafflund Amt hører administrativt under Slesvig-Flensborg kreds i den nordtyske delstat Slesvig-Holstein.

Danske Kloakmestre, Erhvervsstyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse indsendt høringssvar uden bemærkninger til udkast til bekendtgørelse og tilhørende miljørapport.

På baggrund af drøftelser i høringsperioden er der tilføjet en bestemmelse i bekendtgørelsen, som vil sikre, at den kommunale planlægning *skal* varetage hensyn til minimumsafstande fra solcelleanlæg til omkringboende på både den danske og den tyske side af grænsen. Bestemmelsen vil supplere de generelle regler om planlægning for solcelleanlæg i bekendtgørelse nr. 440 af 3. maj 2024 om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land.

Udstedelse af bekendtgørelsen frem for alternativer

I miljørapporten sammenlignes de sandsynlige påvirkninger ved realiseringen af udkast til bekendtgørelse for en energipark ved Bølåvej med den forventede udvikling, hvis en energipark ikke realiseres. Det kaldes 0-alternativet eller referencescenariet. Der har ikke været behandlet eller vurderet andre alternativer.

Hvis der ikke etableres en energipark, vil der ikke ske samme fremgang i vedvarende energiproduktion i Aabenraa Kommune, og der vil ikke være samme bidrag til at reducere drivhusgasser i energisystemet. I stedet vil lokalområdet fortsætte sin udvikling inden for de nuværende planmæssige rammer og den generelle samfundsudvikling i området. Det vil i overvejende grad være landbrugsdrift og drift af vindmøller.

Sammenlignet med 0-alternativet, vurderes bekendtgørelsen at tilvejebringe de politisk ønskede bidrag til at reducere drivhusgasudledningen.

Overvågning af væsentlige indvirkninger på miljøet

Ifølge miljøvurderingsloven skal der oplystes et overvågningsprogram af de væsentlige indvirkninger på miljøet.

I miljørapporten er det udelukkende den sandsynlige påvirkning af klimaet, der er vurderet væsentlig, og det vurderes, at overvågning af udkast til bekendtgørelses sandsynlige væsentlige indvirkninger på klimaet kan ske som led i Energistyrelsens opgørelser over vedvarende energiproduktion i Danmark. Der etableres derfor ikke en særskilt overvågning af udkast til bekendtgørelsens sandsynlige væsentlige indvirkninger.

Der kan i den efterfølgende kommunale planlægning og tilladelse til projekter vise sig behov for anden overvågning.

Konklusion

Den sammenfattende redegørelse afslutter processen med at miljøvurdere bekendtgørelsen om en energipark ved Bølåvej i Aabenraa Kommune. Redegørelsen har vist, at miljøvurderingsprocessen har været en del af grundlaget for at fastlægge formuleringerne af bekendtgørelsen, og den har redegjort

for, hvordan indkomne høringssvar er taget i betragtning. Der er i processen tilføjet en bestemmelse om afstandskrav til solceller til bekendtgørelsen.